

ЯВИЩЕ ТЕХНОКРАТИЗМУ І ЙОГО РОЗВИТОК

А. Ної

THE PHENOMENON OF TECHNOCRACY AND ITS DEVELOPING

Технократизм – концепція, що наголошує на необхідності передачі державної влади в руки технічних спеціалістів (інженерів, техніків, організаторів виробництва, а також учених), тому, що вони здатні приймати політичні рішення спираючись на наукову основу і в інтересах всього суспільства. Технократична ідеологія за останні десятиліття значно поширилась в багатьох країнах, в тому числі і в Україні. Тому важливим завдання є зрозуміти, як розвивалася концепція технократизму. У цій роботі зроблена спроба дослідити явище технократизму, та його етапи.

В результаті проведеного дослідження було виявлено: по-перше, технократизм пройшов принаймні три етапи розвитку: прихований до другої половини XIX ст. (почалося масове застосування машин), вплив на владу мінімальний; значного впливу друга половина XIX ст. друга половина XX ст. (розквіт індустріальної цивілізації), управляє розвитком суспільства; сходження з арени друга половина XX і до сьогодні (інформаційна цивілізація) де виробництво переходить до нематеріального; по-друге, основною ідеєю, у більшості концепцій, є можливість ефективного функціонування влади, заснованої на можливості заміни управлінського суб'єктивного рішення на вигідне і об'єктивне. Основним аргументом для цього слугувало зростання ролі спеціальних знань, науково-технічний прогрес; по-третє, поняття технократизм отримало три значення:

1) теоретичної концепції влади, заснованої не на штучній ідеології, а на об'єктивному науково-технічному знанні;

2) типу соціально-політичного устрою суспільства, що практично реалізує принципи цієї концепції;

3) соціального прошарку носіїв науково-технічного знання, що виконують функції управління;

— по-четверте, технократична ідеологія за останні десятиліття значно поширилась в багатьох країнах, але вона відрізняється від класичного технократизму. Що пояснюється еволюцією цієї ідеї у різні етапи її розвитку; по-п'яте, появі технократичного соціального прошарку сприяв розвиток техногенної цивілізації; по-шосте, на етапі індустріальної цивілізації технократизм отримав найбільше поширення, у зв'язку з застосування машин, і поширенням технокультури.

Отже, технократизм, як науково практична концепція, виник через вплив на техніки на суспільство, і, відповідно до цього пройшов етапи: становлення, розквіту, занепаду. На сучасному етапі технократія як форма суспільних відносин значно поширилась, але, оскільки, суспільство поступово переходить до постіндустріального стану, вплив технократичних концепцій на розвиток свідомості людини спадає.

Література:

1. Суркова Л. В. Технократизм: социокультурный феномен. – М., 1992. – 198 с.
2. Малик І. В. Технократизм як фактор ризику формування освітніх концепцій XXI століття // Нова парадигма: Журнал наукових праць. – Вип. 63. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. – С. 52-61.